

- թունաքիմիկատների վերափաթեթավորումը, որը կարող է մեծացնել գոլորշացման պրոցեսը եւ քամու միջոցով տարածումը
- ինտենսիվ արեգակնային ճառագայթումը, բարձր ջերմաստիճանը, ուժեղ քամիները:

Ոչ ցանկալի հետեւանքներից խուսափելու նպատակով առաջարկվում է առավելագույնս օգտվել օրգանական /ոչ քիմիական/ հողագործության մեթոդներից, իսկ թունաքիմիկատներ կիրառելիս՝ խստորեն պահպանել դրանց հետ աշխատելու անվտանգության կանոնները: Այդ նպատակով օգտվեք նշված թեմայով մեր հրատարակած բրոշյուրների շարքից:

Սույն հրատարակությունն իրագործվել է «Հայ կանայք հանուն առողջության և առողջ շրջակա միջավայրի» հասարակական կազմակերպության կողմից, «ԿՕՍ-ների և թունավոր քիմիկատների բացասական ազդեցության մասին իրազեկության բարձրացում Հայաստանի ծրագրային գյուղերում» ժխկերի նվազեցման համար» ծրագրի շրջանակներում, Հայաստանում ԳԷՀ Փոքր դրամաշնորհների ծրագրի և Հոլանդիայի արտաքին գործերի նախարարության աջակցությամբ՝ ELA ծրագրի շրջանակներում, «Եվրոպայի կանայք հանուն ընդհանուր ապագայի» միջազգային կազմակերպության միջոցով:

«Հայ կանայք հանուն առողջության և առողջ շրջակա միջավայրի»
Հասարակական կազմակերպություն

375019, ՀՀ, ք. Երեւան
Բաղրամյան պող. 24դ, սենյակ 609
Հեռ: (+374-1)-52 36 04
E-mail: office@awhhe.am
URL: www.awhhe.am

4

Թունաքիմիկատներով շրջակա միջավայրի աղտոտման ուղիները

www.awhhe.am

ԵՐԵՎԱՆ 2004

Թունաքիմիկատներով շրջակա միջավայրի աղտոտման ուղիները

Թունաքիմիկատների օգտագործումը գյուղատնտեսության մեջ նպաստում է բերքատվության աճին, բայց դրանց կիրառումը նաեւ հանգեցնում է լուրջ հետեւանքների: Թունաքիմիկատները, աղտոտելով օդը, ջուրը, հողը եւ սնունդը, մեծապես վտանգում են մարդու առողջությունը: Առավել վտանգավոր է, երբ խախտվում է

թունաքիմիկատների օգտագործման կանոնները՝ չափաբաժինները, կիրառման հաճախականությունը, սպառման ժամկետները եւ օգտագործվում է արգելված կամ ժամկետանց թունաքիմիկատներ: Շրջակա միջավայրի աղտոտումը թունաքիմիկատներով հնարավոր է հետեւյալ ճանապարհներով՝

- թունաքիմիկատի ներթափանցում հողի մեջ մագախողովակների եւ հողի միկրոֆաունայի միջոցով
- աղտոտված հողի միջոցով թունաքիմիկատի ներթափանցում ստորերկրյա ջրերի մեջ
- մակերեսային ջրերի աղտոտում մակերեսի ողողման, քամու կամ կենդանիների տեղափոխման շնորհիվ
- թունաքիմիկատի տարածում օդի գոլորշացման եւ քամու միջոցով

Աղտոտված կարող են լինել մշակովի բույսերը, սննդամթերքը, ընտանի եւ վայրի կենդանիները: Թունաքիմիկատները, ընկնելով սննդային շղթայի մեջ, կարող են կուտակվել օրգանիզմում՝ առաջացնելով գանազան հիվանդություններ:

Այս խնդիրներն ավելի են բարդացնում հետեւյալ գործողությունները՝

- թունաքիմիկատի տեղափոխումը մեկ կոնտեյներից մեկ այլ կոնտեյներ, որն առաջացնում է լրացուցիչ արտահոսք եւ ավելացնում է տարածքի աղտոտվածությունը
- թունաքիմիկատների տեղափոխումը, որը մեծացնում է աղտոտված տարածքի չափը, որի հետեւանքով լրացուցիչ քանակ է ներթափանցում ստորերկրյա ջրերի մեջ
- տեղումների ժամանակ թունաքիմիկատներով մշակումը ավելացնում է ստորերկրյա եւ մակերեսային ջրերի աղտոտվածությունը

- թունաքիմիկատների կուտակումներ տարբեր վայրերում եւ դրանց թաղում հողի մեջ
- բուսականության աղտոտում հողի մեջ թունաքիմիկատի ներթափանցման եւ բույսերի մակերեսային աղտոտման պատճառով:

